

Jaargang V, nummer 2, februari 2014

Vooraf

Nog even doorbijten en dan zitten de winterspelen er weer op. Sport en heteroseksualiteit; het blijft een komische combinatie. Intussen hebt u in geen Nederlandse krant iets kunnen lezen over de gbt actie om de tiende *Manifesta* te verplaatsen (in juni in St. Petersburg). En evenmin dat de organisatie -gevestigd in Amsterdam- hiervan niets wilde weten. Kunst en heteroseksualiteit: ook erg creatief als het om smoezen gaat.

Het zojuist verschenen nummer van *Kunstbeeld* (nummer 2, 2014) is gewijd aan De Liefde. De een eeuw oude kussen van Rodin en Klimt roepen in het redactioneel de vraag op hoe het nu met de Liefde in de kunst gesteld is. Men kijkt eens naar Ulay en Abramovic en komt aanzetten met Gijs Bakker en Emmy van Leeuwen (een stel!).. Dan is er nog de Liefde voor de kunst en... is er niet een grotere liefdesverklaring dan een kunstwerk te willen bezitten??? En ... Valentijnsdag, en ... zwijmelkunst. Dat belooft wat. En jawel hoor, *Kunstbeeld* wordt niet met de Q gespeld maar met de K van kiosk. Dus spaar je de wandeling. Het kan ook anders.

De cover van het (Vlaamse) tijdschrift (voor cultuur en kritiek) *Rekto Verso* (nummer 60) schreeuwt heel pc *Fuck Porn*. Daar gaat het alleen al in het redactioneel over seksuele tolerantie, post porn, commercialisering, vrouwbeeld, lichaamscultuur, naaktfotografie, feminisme, pornificatie en transgressie. Dat laatste woord is weliswaar het enige dat zweemt naar *onze Q* maar in verschillende stukken komen thema's uit de queer art voorbij. Alleen al voor het artikel "Tijd voor een feministische slet" van de Maastrichtse tweedejaars student psychologie Marieke Hermsen zoek je even op waar bij jouw in de buurt het tijdschrift gratis te verkrijgen is: www.rektoverso.be.

Grappig dat de columns van Tinkebel in *Kunstbeeld* en die van Paul Mennes in *Rekto Verso* beide over hoeren gaan. Maar wat een wereld van verschil.

Graukunst

In Amsterdam is in het kader van het Grauzone festival werk te zien van wat aangekondigd wordt als jonge kunstenaars. In werkelijkheid gaat het vooral om oude wilden van mijn generatie (Tracey Emin –vuil beddegoed-, Sarah Lucas –dito matras-, Richard Kern –porno-). Ooit erg omstreken maar nu nog wild en ruig genoeg voor de Melkweg. Ook werk van Alan Vega –deel van het straight maar o zo homo erotische duo Suicide- die behalve veel geluid ook prachtige lichtsculpturen maakt. Ook is er werk te zien van John Fekner –zo'n straat kunstenaar uit de Basquiat generatie, ook al niet meer zo piep-. Maakte heel navrant graffiti werk in de AIDS crisis op of bij de beruchte New Yorkse cruising area Pier 34 te zien op de gelijknamige expositie in het Leslie Lohman medio 2012 (inmiddels opgenomen in de collectie aldaar). Nog tot 16 februari. Meer: www.melkweg.nl.

Beldan Sezen

Duitse, Engelse en Turkse achtergrond en opleiding. Inmiddels ook een internationaal expositiepalmares en al verschillende (strip-)boeken op haar naam. Binnenkort een expo van beldfan

Sezan in Amsterdam. Een citaat voor Theo van den Boogaard: “Met humor en nieuwsgierigheid als basis is de stripvorm tot kunst geworden.” Het “worden” is dus –voor alle duidelijkheid- een citaat ! Voor de cryptische verwijzing naar van den Boogaard, zie **Jaloezie**. Opening 1 februari (16u). Te zien tot 24 februari. Meer: www.hooffzaak.nl. En: www.beldansezen.com.

Erfgoed

Ook in Nijmegen is het kunstjaar weer begonnen. Kunstenaar Bart Drost zet zijn atelier –op een steenworp afstand van het centrum van de stad- ook in als *Maas ruimte voor kunst* (genoemd naar een oude melkfabriek Maas en Waal die vroeger in het pand gevestigd was))de reeks kunstweekeinden voort. Onder het motto Maas-kort stelt hij de ruimte ook ter beschikking van collega kunstenaars om er gedurende een weekeinde presentaties of performances te verzorgen. Voor komend jaar zijn nog verschillende weekeinden beschikbaar. Meer info en aanmelden kun je op: www.maasartistresidence.nl.

Alu-landschappen, fotografisch werk van beeldend kunstenaar Ingrid Sewpersad. Ingrid Sewpersad verzorgde jarenlang de print-uitnodigingen voor de exposities van en was een van de laatste kunstenaars die exposeerden in Villa Lila. Opening 8 februari (15u). Tot 28 februari. Meer: www.delindenberg.com.

Ook Yette Rohde was een van de laatste exposanten in Villa Lila, dus erfgoed. Maar haar activiteit past ook prima in de rubriek DIY. Zij organiseert voor POINK een regionale activiteitengroep voor lesbische vrouwen een workshop modeltekenen. Creatief, gezellig en leerzaam. Beginners welkom. Kosten Eu 30 inclusief les, tips en trucks, materiaal en ... model. Voor Op 15 maart van 13.30 tot ongeveer 16u. Opgeven: poinkatelier@outlook.com. Ook leuk: op de site www.yetterohde.nl een reportage van TV Nijmegen.

Das Model

Ik blijf me erover verbazen dat ik na al die lange jaren in het artistieke wereldje van Nijmegen nog steeds kunstenaars tegen kom van wie het werk me verrast. Niet eens omdat zij zelf zich opnieuw hebben uitgevonden maar omdat ik hun/haar werk niet ken ook al heeft dat nog zulke affiniteit met de thema's die mij interesseren. Nijmegens artistieke wereld is kennelijk net groot genoeg om te blijven verrassen. Tijdens Maas-kort (zie erfgoed) maakte ik kennis met het werk van Tonni van Sommeren. Hij maakt fotomontages, afgedrukt op aluminium. Ik citeer: “In zijn fictieve zelfportretten zwerft Tonni van Sommeren door een wereld achter het spiegelvlak. Hij monteert zijn eigen hoofd op de lichamen van (...) modellen die hij tegenkomt in bestaande fotografische afbeeldingen (...) uit de mode- of reclamefotografie, maar ook meer historisch en antropologisch getint materiaal. Archetypische beelden die gebruikt worden om een waar of niet-waar verhaal te vertellen. In zijn geconstrueerde identiteiten refereert hij naar het portret als fictie, als constructie en idealisatie.” Spannender dan de tekst zijn de beelden en leuker ook.

Tekst en beelden zijn gepubliceerd in het boekje *Das Model*. Het is voor Eu 12 te bestellen via de site waarop ook een voorproef te zien. Meer: www.tonnivansommeren.nl.

Persingen

Nauwelijks een kilometer ten Oosten van het (centrum van) Nijmegen ligt Persingen. Dit kleinste dorpje van Nederland kent ook een kerkje dat al vele jaren benut wordt voor exposities van beeldende kunst. Vrijwel elk weekeinde een andere kunstenaar(sgroep). Op 8 en 9 februari leerlingen van beeldhouw magazijn Miss Marble (Ellis Schoonhoven) en op 22, 23, 29 en 30 maart abstract werk van schilder Eelko van Iersel met beelden van Lies, sieraden van Marloes Arnold en keramiek Arthur Meijer Meer: www.kerkjevanpersingen.nl. Meer: www.kerkjevanpersingen.nl.

Zeven Zomers

Nomadische galerie Zeven Zomers heeft op een steentjesworpje van de vorige locatie een prachtige nieuwe ruimte gevonden. Deze galerie is ook een initiatief van Eelko van Iersel. Hij exposeert er zijn eigen werk en nodigt steeds een groep collega's uit om hem gezelschap te houden. Nu met objecten en sculpturen in brons, hout en steen van Paul Funken, Rose van de Hurk en Koen Wisse. Nog tot 22 februari. Meer: zevenzomers.wordpress.com.

From Arnhem with Love

De net herboren en alweer verdwijnende Gay Krant wijdde in nummer 682 nog een mooi artikel aan Arnhemse Artez modestudenten die in het kader van hun opleiding een basketball shirt ontwierpen. Met het shirt "From Arnhem with Love" verwijzen ze naar de toenemende intolerantie in Rusland. Het shirt toont een print gebaseerd op een werk van Lissitzky waarin een rode driehoek de strijd van de communisten tegen de antirevolutionairen symboliseert. Een werk uit de tijd van de Russische burgeroorlog van 1917-1922. In de print is de rode driehoek vervangen door een roze. Opmerkelijk (en schattig) zoveel historisch bewustzijn want dat vergt heden ten dage heel veel uitleg. Benieuwd wat de docent marketing hiervan vond. Leuk dat Erwin Olaf zich door een mooie jongen (zie kiek) voor hun karretje liet spannen en een fraaie prent (bis) bijdroeg. Al met al een geslaagd project. Shirt kost € 60,- (sic). Meer: www.collectiearnhem.nl. Daar ook een groeiende verzameling bobo's en baba's uit de modewereld die zich gehuld in het shirt lieten kijken.

Fur Fellows

Art at the Warehouse in het kader van Art Rotterdam is gecancelled. Niet genoeg draagvlak in de galeriewereld, volgens de organisatie. Hun expo Tecart, verwant aan Gogbot, gaat wel door (www.tecart.nl). Zie vorige GLIMP! voor enkele andere trekkers. Dat weekeinde moet je dus toch naar Groningen als je de jongens en kunst van Galerie Mooiman wilt zien. Nog tot eind februari is er de succesvolle expositie Beards te zien. In de laatste Gay News (nummer 270) nog een uitgebreid en rijk geïllustreerd artikel van Rob Blauwhuis. Ja die bontboys zitten overal. Meer: www.gaynews.nl en www.mooi-man.nl. De in vorige Glimp! aangekondigde Nijmeegse editie van Mooimans Queerussia was wat al te voorbarig. Iets voorzichtiger opper ik de mogelijkheid dat ze tijdens de Vierdaagse te zien zal zijn; misschien en wellicht.

Art Rotterdam

In de vorige Glimp! al gesignaleerd. Rory Pilgrims deelname aan de door Mirjam Westen gecureerde expositie Prospects and Concepts van het Mondriaanfonds tijdens Art Rotterdam. Op 8 februari wordt hem een prijs toegekend –dat noemen we heel saksisch, een commission- bestaande uit een werkbeurs door de Stichting Collectors of Contemporary Art. Op 8 februari is er vanaf 17u

een receptie in Witte de With (17u) met werk van Pilgrim, hapjes en drankjes van de scoca. Vooraf even een bezoek aan The Crime was almost Perfect, een groepsexpo (oa Monica Bonvicini) aldaar. Werk van Pilgrim is trouwens ook te zien op de stand van Galerie Paul Andriesse. Meer: www.wdw.nl.

Masquerade

In het Groninger Museum is momenteel een serie aquarellen van shock rocker Marilyn Manson te zien. Hoewel hij zich zelf uitdrukkelijk als niet gay presenteert heeft hij zich in heel zijn muzikale en beeldende werk voortdurend ook met queer thema's bezig gehouden (Cake and Sodomy, 1990, Apple of Sodom, 1998, Dope Show, 1999) . Zijn video's zijn zelfs onderwerp van queer examination geworden naar the tropes of the non-normative erotic body in relation to theories of transgender embodiment... ("It's all me..In one way or the other", Brandon P Masterman –echt!). Ook de geëxposeerde aquarellen hebben die belichaming als bron. Vergelijking met het werk van Schiele ligt dan voor de hand. Tot 16 maart. Meer: www.groningermuseum.nl.

Rainbow girls

"Onverschrokken leven zij met de dagelijkse dreiging van geweld, constante intimidatie en het risico om verstoten te worden door hun eigen families. De lesbische vrouwen van Gugulethu en Khayelitsha townships blijven trots op wie zij zijn en de liefde die zij representeren. Zuid-Afrika wordt nog altijd geplaagd door een hoge mate van geweld tegen vrouwen en kinderen. Dit ondanks één van de meest vooruitstrevende grondwetten ter wereld, en een aanscherping van de wetgeving die de rechten van vrouwen en kinderen beschermt. Rainbow Girls is het derde deel van Julia Gunther's langlopende project 'Proud Women of Africa': een fotografische documentaire over vrouwen die leven of werken in Afrika." Opening 7 februari (18u). Tot 5 mei. Meer: www.ihlia.nl.

George Minne

Telkens als ik een beeld van George Minne (1866-1941) zie, neem ik me voor nu eindelijk eens de biografie van deze symbolistische, Belgische kunstenaar te gaan bekijken. Hoewel getrouwd en producent van talloze Moeder en kind groepen roepen zijn slender and tender jongelingsbeelden steeds weer de vraag op of hij niet een van die crypto's is waarmee de Belgische kunstgeschiedenis bevolkt moet zijn want openlijk homoseksuele kunstenaars zijn daarin uiterst zeldzaam. In Den Haag is tot 25 mei een overzichtstentoonstelling te zien van zijn werk. Ook in Den Haag, op het graf van Robert Long, een kopie van Minne's Fontein der geknielden ofwel de Knapenfontein. Meer: www.beeldenaansee.nl.

Nieuwsticker

* Kakelverse Het-Nieuwe-Instituut-directeur Guus Beumer (ex-Marres) mag na zijn nauwelijks begrepen bijdrage aan de kunstBiennale (2011) van Venetië opnieuw het Rietveldpaviljoen aldaar gaan inrichten. Nu voor de architectuuriënnale. Hangt samen met zijn functie maar blijft leuk dat hij het nog eens mag doen. Titel: A Bakema Celebration. Genoemd naar de architect Bakema (1914-1981). Thema: maatschappelijke rol van architectuur in de open samenleving (open samenleving..?).

* Volkskrant magazine (18-01-2014) verraste –prettig!- met een foto reportage van Hans Withoos. Portretten van met HIV besmette kinderen in Afrika. Prachtig uitgedost in fleurige designer kleding.

“De mooiste kinderen van Zambia”. Verassend inderdaad maar ook wrang. * Eind februari zal “Lesbian Art in America” (2000) auteur en beeldend kunstenaar Harmony Hammond (1944) een van de Life Time Achievement Awards in ontvangst nemen van de Womens Caucus for the Arts, een landelijke organisatie die in de US de belangen van vrouwen in de beeldende kunst behartigt. * De van huis uit Nigeriaanse Okwui Enwezor wordt curator van de komende kunstBiennale van Venetië. Enwezor is op het terrein van de beeldende kunst een autodidact. Alleen door expositie te bezoeken en met mensen te praten bouwde hij aan zichzelf. In het New York van de jaren tachtig scherpte hij zijn pijlen (“No one is born with a straight arrow in his quiver” is een uitspraak van deze African Elf). “I was a beneficiary of the perfect storm of creative upheaval: art, postmodern and postcolonial theory, identity politics: race, sexuality, gender, queer and feminist activism and the AIDS pandemic further refreshed my perspective on difference and politicized my response to injustice. This was the context that opened me up to complexity and taught me to be courageous and fearless.” Daarmee kunnen onze Afrikaanse christenen en moslims wel weer even vooruit. (Bron: huffingtonpost.com). * Leuke tip van Suzanne van Rossenberg: een dag om met elkaar wikipedia bij te spijkeren en aan te vullen waar het feministische kunst en kunstenaars betreft. Je moet er wel voor naar London: www.facebook.com/events/266768556822930/.

Wat niet mag...

Google Dasha Zhukova en onze Bjarne Melgaard en de kans is groot dat je een foto van Melgaard tegenkomt die een blanke vrouw toont die zit op een stoel in de vorm van een vrijwel naakte, zwarte vrouw. Een cynisch commentaar op een eerder kunstwerk uit de hoogtijdagen van het feminisme van Allan Jones (1969). In diens werk is de stoelen in de vorm van een blanke vrouw. Niet gehinderd door kennis van zaken of de bereidheid even verder te kijken dan eigen neus lang is ontplofte Twitter weer eens in heftige verontwaardiging. Treurig dat mevrouw Zhukova haar

excuses meende te moeten aanbieden. Zij is o.a. eigenaresse van een Moskous centrum voor moderne kunst en dient beter te weten, maar ja in Rusland heerst het kuisheidsvirus... (bron: Wieteke van Zeil, Volkskrant, 22 januari 2014). Jammer genoeg meldde de Volkskrant niet dat Melgaard de kritiek fel verwierp en dat hij “als homoseksueel kwesties van ras, sex en geweld aan de orde stelt” en dat “de kritiek belachelijk is in het licht van [de werkelijke obsceniteiten als] geweld en haat, die het menselijk bestaan zelf bedreigen”. Dat mag waar zijn maar het gaat niet in op het al dan niet als racistisch ervaren van het werk. Hoe is het werk van Jones indertijd ontvangen? En zoals te verwachten viel kwam de modderspuit weer echt goed op gang na de verklaring van Melgaard.

Jaloezie

Tekenaar Theo van den Boogaard in Vrij Nederland. “Als ik een boom teken, is elk element daarvan bestudeerd. En bij een foto? Eén knip, wat nabewerking en dan heb je al een mooi effect.” En hij klaagt verder. “En dan gaan daar ook nog allerlei prijzen naartoe, terwijl ze voor striptekenaars de Maarten Toonderprijs hebben afgeschaft.” Hij mort natuurlijk niet helemaal ten onrechte. Maar zijn opmerking dat in kritieken het woord “stripachtig” “als iets neerbuigends” gebruikt wordt is gewoon niet waar. Veel vaker betekent het juist iets als “toegankelijk, begrijpelijk, een duidelijk verhaal”... Om zijn boodschap nog verder te ondermijnen volgt het stoer “met de meeste strips heb ik zelf ook geen donder”. Ja wat heeft het stripwezen aan zulke woordvoerders? Er is niets mis met de Pride Photo Award maar een Queer Art Prijs zou ook niet misstaan en ook strips als ondergeschoven kindjes van de kunst zouden daarvoor in aanmerking moeten komen. (Tip van Hans Hafkamp).

Analog

Werkvan Onno Ludwig –een traditioneel analoog werkend fotograaf- is nog tot 9 maart te zien tijdens het tweede deel van de Love Aids Riot Sex expositie in de Neue Gesellschaft für Bildende Kunst” in Berlijn (zie vorige GLIMP!-en). Daar wordt 9 februari (18u) ook de catalogus van deze expo gepresenteerd; isbn 97839 38515 563. Na de presentatie op www.ngbk.de te bestellen).

Werken uit Ludwigs *Ghosts & Demons* serie werd gepubliceerd in het januarinummer van PhotoKlassik. En werk dat Ludwig maakte in het kader van een community art project Obscura is tot 11 februari te zien op een andere Berlijnse expo. Meer: www.pflueger68.de. En over het camera obscura project: www.obscura-book.com.

Hungry for Love

Bij gelegenheid van haar solo expo in Hamburg is een op een eerdere foto-serie gebaseerde boek *Hungry for Love* verschenen. In haar werk onderzoekt Celine Manz (Amsterdam, Basel) de betekenissen van beelden. Vorig jaar studeerde ze af aan de Rietveld academie met werk waarin ze keek welke beelden de grens van het toelaatbaar geachte seksisme naderen. In het nieuwe boek becommentarieert zij in beelden een reclame campagne van kledinglijn Sisley, een onderdeel van Benetton, uit 2001. Deze *Hungry for Love* campagne, gefotografeerd door Terry Richardson, verlegde grenzen waar het brand marketing betrof. Foto's die met het product (kleding) niets meer te maken hadden en veel verder gingen dan in traditionele marketing (merk) gebruikelijk was. In suggestieve beelden werd verlangen in nauwelijks verholen pornografische beeldtaal vorm gegeven. Niet voor niets werd de term *marketing* bedacht. Natuurlijk leidde een en ander tot enorme reuring maar veel interessanter is het om je af te vragen hoe hier beelden en emoties gemanipuleerd worden om grenzen (in ons kijk- en koopgedrag, je mag ook het consumptiekapitalisme zeggen) op te rekken. Van 14 tot 16 maart. Meer beelden op www.celinemanz.com. Daar is ook een link te vinden naar het downloadable fotoboek (free!). In Galerie Island in Hamburg wordt een print editie gepresenteerd. Op www.facebook.com/mynewisland blijken lessen marketing/margeting aan deze flitsende jonge ondernemers niet besteed te zijn. Dus zie: www.celinemanz.com.

Gehrkes Erotik

Geboren uit een verstandshuwelijk van linkse politiek (Konkursbuch) en erotiek blijft Claudia Gehrke Verlag gestaag bouwen aan enkele series jaarboeken op het gebied van de erotiek die toekomstige onderzoekers evenveel plezier en hoofdbrekens zullen bezorgen als de *Jahrbücher* van Magnus Hirschfeld uit het begin van de vorige eeuw. Ooit begonnen met *Mein Heimliches Auge, Jahrbuch der Erotik* –voor de heel oude hetero's onder ons: een soort heel dikke *Gandalf*...- werden er in de steeds verlichter decennia ook reeksen met een lesbisch en

een schwul Auge opgezet. Op de site van het Verlag kunnen combinatiepakketten en bijzondere aanbiedingen besteld worden. En de boeken zijn trouwens gewoon te bestellen bij elke boekwinkel. Opvallend vind ik dat er inmiddels meer Lesbische Augen de wereld inkijken dan Schwule... Maar misschien komt dat omdat Claudia haar oog hier zelf in het zeil houdt.

Mein heimliches Auge XXVIII, das Jahrbuch der Erotik 2013/2014. (352 pp). ISBN 978-3-88769-528-6. Eu 15,50. Mein lesbisches Auge 12/13, das lesbische Jahrbuch der Erotik 2012/2013. Ed: Laura Méritt, Regina Nössler & Claudia Gehrke. (288 pp) ISBN 978-3-88769-812-6. Eu 15,50. Mein schwules Auge 10, das Jahrbuch der schwulen Erotik 2013. Ed: Rinaldo Hopf (beeld) en Axel Schock (tekst). (320 pp). ISBN 978-3-88769-910-9. Eu 16,80. Hier nog een voorbeeld van zo'n aanbieding: "Pakete: Mein lesbisches Auge 1-3, 4-6, 7-9 Euro 39,90. Spezialangebot zum 10. Jubiläum: Mein

lesbisches Auge 1-10 und eine Überraschungsbeilage: nur Euro 99,90." Bij abonnement: 12,- per stuk. Meer: www.konkursbuch.com/

Always Today

The Beginning is Always Today was de titel van een expositie die een beeld wil geven van de hedendaagse feministische kunst in Sørlandets Kunstmuseum in het Noorse Kristiansand. Met werk van ruim 40 kunstenaars uit alle disciplines. Alle bekende feministische thema's komen aan bod. Waarbij intersectionaliteit een Scandinavisch accent krijgt met aandacht voor de positie van de eigen etnische minderheden zoals de Inuit en de Sami. Opvallend dat Jesper Just gekozen is om een bijdrage te leveren over de sociale constructie van sekse. Zou hij nou werkelijk de belangrijkste bijdrage geleverd hebben in de afgelopen 20 jaar feministische kunstproductie? Niet echt veel queer werk: Ewa Einhorn (S), Kajsa Dahlberg (S). *Gender Trouble* van Butler en de *Closet* van Sedgwick, beide uit 1990, zijn de meest recente queer theoretische oriëntaties (zucht, en bij Jesper, Sedgwick's *Homosocial desire* uit 1985!). Uiteraard (Scandinavië) speelt de natuur een belangrijke rol: zowel de nostalgie –cru gezegd, bloed en bodem- als de ecologie. Interessant is een stadswandeling die 80 jaar stadsgeschiedenis confronteert met een SF verhaal waarin deze elementen terugkomen: een voor mij geheel nieuwe vorm van educatie. Waarbij S en F ook staan voor sociaal en feminisme. Een fraai geïllustreerde tweetalige catalogus is middels een mailtje te bestellen (381 NOK, ongeveer Eu 45; Ellinor Hedemann ellinor@skmu.no). Een aanrader want je bent in een klap op de hoogte van de stand van zaken bij onze artistieke Noorderburen. De expo gaat nu op reis en strijkt op 22 februari neer in het Västerås Art Museum in midden-Zweden. Tot 4 mei. Meer: vasteraskonstmuseum.se.

The Arrested Feminine

Thema van een groepsinstallatie zijn de hedendaagse constructies van mannelijkheid door woordspelingen, beelden, muziek, theater en in objecten. Geïnspireerd door Bruce Naumanns film *Art make-up* uit 1967 (sic!) waarin hij deze thema's al onderzocht aan de hand van het eigen lichaam. Hij beschilderde zich in verschillende kleuren en zo bekeek hij de intersectie ofwel de grensvlakken tussen performance, beeld en schilderij. Een groep kunstenaars herneemt dat experiment met kunst en identiteit en voegt het element geschiedenis en ontwikkeling, historiciteit toe. Leuk idee, mager resultaat. Nog tot 9 februari in London. Meer: www.schwartzgaller.co.uk. (Bron: nieuwsbrief cuntemporary.org).

Hannah Höch

In London is momenteel een grote overzichtsexpositie –de eerste in Engeland- met werk van Hannah Höch (1899-1978). Het gaat om een reeks van ongeveer 100 werken op papier, vooral collages, uit particulier bezit. Niet alleen aandacht voor haar dada werk of politiek getinte werk van voor de oorlog maar ook voor haar na oorlogse werk, waarin zij o.a. abstractere wegen bewandelde. Natuurlijk ook aandacht voor Gross, Hausmann, Schwitters, e.d. In de toelichting van alles over research into the esthetics of the body en the construction of gender maar dat het om een lesbisch kunstenaar gaat mag de nieuwe generatie weer geheel en al zelf tussen de regels gaan zoeken. "A determined believer in artistic freedom, Höch questioned conventional concepts of partnership, beauty and the making of art, her work presenting acute critiques of racial and social stereotypes, particularly that of her native Germany." Critiques of social stereotypes en questioning conventional partnerships, duh !? Zo wordt van haar connectie met Nederland wel Theo van Doesburg genoemd maar niet haar vriendin Til Brugman. Wel aandacht voor haar humor. In Dada mocht je ook gewoon lachen om kunst. Of in de

nieuwe catalogus wel aandacht besteed wordt aan de queer aspecten van persoon en werk weet ik niet. Nog tot 23 maart. Meer: www.whitechappellgallery.org.

Catalogus met diverse bijdragen en veel illustraties (256 pagina's). ISBN: 978-3-7913-6515-2. (er is ook een hard cover editie). £29.95.

Masques

Maskers om je te verbergen, je een andere identiteit aan te meten of als middel om je toegang te verschaffen tot andere wereld (van geesten, goden of voorouders)... Je hoeft niet queer geschoold te zijn om de aantrekkingskracht te begrijpen. Met een verwijzing naar “masques”, bepaalde vormen van vermaak aan het Franse hof of het theater in Tudor England waar het masker geladen werd met betekenissen verbonden aan de wereld van het theater: a whiff of something dark, sinister, inauthentic. En natuurlijk immoral... En met een verwijzing naar het theater in meer verlichte tijden waar het masker ter zijde wordt gelegd en het “ware” gezicht getoond wordt. Een performance van alledag en iedereen... Nog tot 16 februari in London. Meer: www.transitiongallery.co.uk.

Transformer

“Transformer: aspects of travesty” was een baanbrekende expositie in 1974 en nu –veertig jaar! later- wordt dit thema hernomen en worden de exposanten van toen herenigd. O.a. werk van Andy Warhol. Wat is er geworden van het thema van toen. De esthetiek van sex en verlangen die toen via transvestie en drag gestalte kregen. O.a. een terugblik middels de film Elevator Girls in Bondage van Michael Kalmen waarin The Cockettes Rumi Missabu en Hibiscus optreden. Onderwerp van serieus wetenschappelijk onderzoek: Cambridge University Counterculture Researchgroup (sic!). Op 13 februari (19u) rondleiding door dragperformer en schrijver Jonny Woo. En 27 februari terugblik door queer art historian Gavin Butt op Women in Revolt (1971) een film van Andy Warhol/Paul Morrissey. Tot 28 februari in London. Meer: www.richardsaltoun.com.

Na 6 maart een expo gewijd aan het Weense Actionisme..! Interessante club: gespecialiseerd in hedendaagse conceptuele, feministische en performance kunst.

Post performance Syndrome

Met een speciale performance openden kunstenaars Sara Jimenez, Cupid Ojala en Jessica Possner samen met Jade Yumang diens nieuwe expositie in de Window Gallery van het Leslie Lohamn in Woosterstraat NY. De performance was ontwikkeld tijdens een residency van Jade Yumang op Governors Island en beoogde de ambiguïteit van de queer vorm op te roepen en te belichamen middels eenvoudige gebaren te midden van een complexe installatie van amorphe sculpturen. Voor deze sculpturen werkt materiaal gebruikt dat resteerde van environments en kostuums die bij eerdere performances een rol speelden(vandaar de titel). Gebaseerd op queer history werden daarbij ook nieuwe verhalen ontwikkeld waarin dat idee van vormloosheid en transformatie een rol speelde. Denk hierbij gerust aan “fluïde” identiteiten à la Foucault... Nog tot 27 april.

Queer Threads

Ook in Nederland is wel iets te bespeuren van een emancipatie van de ondergeschoven kindjes in de beeldende kunst. Het feminisme van de tweede golf leidde tot een herwaardering van traditioneel als vrouwelijk beschouwde technieken en materialen. Zodat ook mannen zich het fijnere handwerk en de textiele materialen eigen maakten. In Glimp! besteedde ik al eens aandacht aan het Textielmuseum dat deze ontwikkeling kundig en de tentoonstelling Handmade/Handwerk nogal pompeus in beeld bracht. Ook in de US is deze ontwikkeling in volle gang en heeft meer met emancipatie (en ecologie) dan met een herwaardering van het ambacht te maken. Net als in ons land wordt ook in de US door menig kunstenaar verwezen naar oeroude tradities. Ook in Queer Threads in het Leslie Lohman komt dit (escapistische, romantische) aspect aan de orde. Let wel: ik heb niets tegen een terugrijpen op oude

tradities maar wel als uit beeld verdwijnt dat ook de schikgodinnen een hand aan de draad hadden. En niet vergeten: in haar andere hand hadden ze een schaar. Maar het doet deugd om te zien dat zoveel queers (mannen en vrouwen) vilt schilderijen, draad tekeningen, quilts, borduur-, brei- en haakwerk met een queer twist maken. Ook wat vreemd is het dat de enige buitenlander –afgezien van een Canadees die ergens een verkeerde afslag maakte- de Deen Sonny Schneider is (www.bricksite.com/sonnyschneider). Ton of Holland? Nog tot 16 maart. Meer over Post performance en Queer Threads: www.leslielohman.org.

Ruusutapetti is een expositie van Laura Lilja (1975) in Galerie Å in het Finse Turku. “Roos Tapijt” is er te zien van 28 maart tot 20 april. Het is werk van de Laura Lilje, een feminist en queer artist. Meer: www.lauralilja.net/upcoming.html. Bron: Feminine Moments (januari 2014).

Paige Powell

Jean-Michel Basquiat Reclining Nude is een expositie van foto's door Paige Powell. Afkomstig uit haar persoonlijke archief: kiekjes met kunsthistorische betekenis. Een kiekje in New Yorks artistieke keuken in de roerige jaren 80. Of zoals dat heet “glimpses into the lives”, niets mis met onze Angelsaksische neefjes. Powell had in die jaren een relatie met Basquiat en de kiekjes tonen hem liggend op een bed, tekenend, cartoons kijkend op tv... Op de achtergrond aan de muur: de toekomstige “echte” Basquiats... Powell is niet alleen het vriendinnetje van, maar gewoon een professioneel fotograaf. Ze werkte o.a. nauw samen met Andy Warhol voor diens tijdschrift Interview... Nog tot 22 februari in NY. Meer: www.suzannegeiss.com.

An opening of the field

In Nederland is de generatie kunstenaars van de San Francisco Renaissance vrijwel onbekend. Zij staat geheel in de schaduw van de Beat generatie die de toon heeft gezet van de jaren vijftig van de vorige eeuw. De dichter Robert Duncan en zijn partner Jesse (Collins) vormden met hun poëzie en beeldend werk de kern van een grote groep kunstenaars die de weg bereid hebben voor het San Francisco van de flower power van de jaren 60 en de gay lib van de jaren 70. In deze expositie is een enorme collectie –voorheen nauwelijks bekend- materiaal -veelal bewaard gebleven op privé zolders- bijeen gebracht en komt een era opnieuw in zicht. Ruim 180 kunstwerken zijn boven water gehaald. Dit is queer archeologie van het beste soort. Wel was van het literaire leven van dichter Robert Duncan al het nodige bekend. Dankzij Egbert Faas' *Young Robert Duncan, portrait of the poet*

as homosexual in society dat verscheen in 1983. Maar daarin wordt de relatie -weliswaar genoemd, het stel besluit to form a household together which lasted till now- maar verder geheel buiten beeld gehouden (zelfs een foto van Collins ontbreekt). Nu wordt ook de rest van het netwerk in kaart en beeld gebracht. Eens te meer blijkt een homo kunstenaar niet een eenzaat te zijn. Kennelijk is dat een rol die -op de rand van het pathologische (de gekwelde kunstenaar)- acceptabel is en de enige rol voor een openlijk gay kunstenaar die het hem mogelijk maakt de eigen sociale omgeving af te schermen tegen verdere bemoeienis van een homovijandige omgeving. En zo is er weer een klein stukje van onze geschiedenis in kaart gebracht. Vreemd dat de expositie niet in SF maar in NY plaats vindt. Tot 29 maart. Meer: www.nyu.edu/greyart/.

DIY Diorama's

Het Pop Up museum voor Queer History van NY heeft weer wat leuks bedacht. Het roept amateurs en professionele kunstenaars op een diorama te maken gebaseerd op of geïnspireerd door het boek dat het meest bijgedragen heeft tot je vorming als gbltq persoon. Curator: auteur Sassafra Lowry. Voor de amateurs zijn er ook workshops om de creatieve coördinatie van hoofd en hand te helpen ontplooiën. Deadline is 1 maart. Meer info: www.queermuseum.com.

Round Square

Queer als een kwadratuur van de cirkel: square peg round hole. Heeft niets met elkaar te maken maar klinkt leuk. GLBT fotografie op de Photo LA. Project van een print on demand bedrijf annex galerie The Artists Corner, Hollywood. Nog tot eind februari. Een print editie van de catalogus is verkrijgbaar voor \$ 60. Maar de foto's zijn ook te zien op: www.artistscorner.us/LGBT.html.

Strange Bedfellows

De expositie die een beeld wil schetsen van de stand van zaken in de queer arts in de US. Vooral het aspect van het auteurschap en samenwerking staat centraal. Het gaat om een reizende tentoonstelling die vorig jaar startte aan de Westkust (in SF's Queer CC) en nu Chicago bereikt heeft waar de Queer Caucus for Art van de College Art Association er de jaarlijkse conferentie opluistert (www.conference.collegeart.org/2014). Doe maar geen moeite QCA op te zoeken: lijkt nu definitief een sluimerbestaan te voeren. Op de enorme conferentie is er dit jaar nog maar een praatje dat door

QCA gesponsord wordt (*Obsessive Occularity: Visualizing Queerness, Bodies, and Disability* door Stefanie Snider). Misschien zijn deze caucusqueers te vinden op de receptie in de A&D Gallery van de universiteit waar *Strange Bedfellows* neerstrijkt (13 februari 15.30u). Nog tot 22 februari, daarna trekt men verder naar Ithaca, upstate NY (volgende maand meer). Meer: www.colum.edu/ADGallery.

Beauty

Hyperrealistische naakten met animale vormen. Ian Hornak maakte fotorealistisch werk, vooral landschappen, in een tijd dat de US nog in de ban was van het abstract expressionisme. Beviend met Andy Warhol maar ook Willem de Koning. De Galerie van het Kinsey instituut van de Uni van Indiana wijdt een expo aan zijn naakten. Verder een groepsexpo rond het thema Flora waar werk van tal van mij volkomen onbekende US grootheden te zien is. Wel bekend: JD Dragan en Arthur Tress. Beide expo's te zien tot 4 april. Meer: www.kinseyinstitute.org.

DIY Kinsey

Alweer voor de 9^e keer organiseert het beroemde Kinsey institute aan de iuniversiteit van Indiana zijn jaarlijkse Juried Art Show. Wrekr is welkom dat “gender issues, sexuality, reproduction, sexual politics, romantic relationships and the human figure adresses”. Zou het woord queer nog niet tot Bloomington zijn doorgedrongen. Grappig ook: je moet als kunstenaar (een beetje) betalen om mee te mogen doen. Echt goeje (g)Rutte land. Expo opent 16 mei. En deadline voor aanmelden is 16 februari. Voorwaarden e.d. op: www.kinseyinstitute.org.

Lievelingen

De expo The Fashion World of Jean Paul Gaultier From the Sidewalk to the Cakewalk heeft New York bereikt. Tot 23 februari. Daar natuurlijk ook The Dinner Party van Judy Chicago. En tot 16 maart ook Twice Militant: Lorraine Hansberry's Letters to "The Ladder". Hansberry (1930-1965) –een van de onbekende dinner gasten- was een van de proto-gaylibbers, of beter lesbibbers. The Ladder was het eerste lesbische tijdschrift in de US. Quote: “the most oppressed Group of any oppressed Group will be its women”. Meer: www.brooklynmuseum.org. Ook in Zuid Afrika:

Queers and Trans-articulations: collaboreative art for Social Change. Expo aan de universiteit van Witwatersrand in Joburg: Wits Arts Museum. Zanele Muholi en Gabrielle le Roux doen mee. Tot 30 maart. Meer: <http://www.wits.ac.za/witsartmuseum>. In Miami expo van Tracey Emin: Angel without you. Tot 9 maart: www.mocanomi.org. Surreële Werelden in Utrecht. Van 15 februari tot 9 juni. Met o.a. Pyke Koch en J.H. Moesman. Meer: www.centraalmuseum.nl.

Qrowdfunding

Weer een mooi idee. Poetin heeft het tonen van Regenbogen in Rusland vrijwel onmogelijk gemaakt. Een groep kunstenaars heeft een app bedacht die de weersomstandigheden in Rusland bekijkt en waarschuwt als de meteorologische omstandigheden gunstig zijn voor het waarnemen van een Raduga... Die kan vervolgens gefotografeerd worden en verstuurd aan alle vriendjes en vriendinnen. Zo keert de regenboog weer terug in het dagelijks leven van de Rus in de straat. Er is Eu 6000 nodig voor dit project. Meer: www.voordekunst.nl/vdk/project/view/1842-raduga-de-regenboog-app.

Helm de Laat, 31 januari 2014